

PBVW-KW EWP-15: Aanplanten van watervegetaties

Binnen de natuurinrichting van NNN Krimpenerwaard wordt veel aandacht besteedt aan waterkwaliteit, water gerelateerde natuurwaarde en overgangen tussen land en water. Deze aandacht komt mede voort uit de taakstellingen vanuit de Kader Richtlijn Water (KRW) doelen voor het gebied.

Op veel plaatsen zijn vegetaties van waterplanten momenteel afwezig. Watervegetaties leveren een belangrijke bijdrage aan zowel de waterkwaliteit, als aan een gezond leefgebied voor waterdieren. Deze kwaliteiten bestaan o.a. uit het geven van beschutting, tegen zowel, zonlicht als predatoren, het geven van zuurstof en het biedt voortplantingshabitat voor vissen, libellen en tal van andere waterdieren.

Binnen de inrichting van NNN Krimpenerwaard is op meerdere locaties voorzien in het terugbrengen van watervegetaties. Hierbij wordt meer specifiek ingezet op drijfbladplanten en krabbenscheer, welke beiden zich moeilijk zelf verspreiden. Krabbenscheer en drijfbladplanten vragen een verschillende aanpak zowel in de tijd van aanplanten als vanuit de werkwijze.

Drijfbladplanten

Toepasbare drijfbladplanten in de Krimpenerwaard zijn de Gele plomp, de Witte waterlelie en de Watergentiaan. De laatste soort is alleen toepasbaar in delen waar meer klei in de (water)bodem beschikbaar is, te denken valt aan de dijkzone van de Gouderakse polders en Den Hoek en lokaal in de noordrand bij Bilwijk.

Voor het enten van alle soorten waterplanten is het essentieel uitsluitend te werken met inheems plantmateriaal. In het bijzonder van de Witte waterlelie zijn veel cultivars in de handel die niet geschikt zijn om als plantmateriaal te gebruiken!

De volgende aspecten zijn van belang bij het aanplanten van drijfbladplanten:

1. Aanplanten van drijfbladplanten vindt bij voorkeur in het vroege voorjaar plaats (maart-april);
2. De minimale watertemperatuur bij aanplant bedraagt 4°C;
3. Watergangen waarin wordt aangeplant dienen niet te recent te zijn verdiept, zodat er geen zwevende bodemdeeltjes meer aanwezig zijn. Na uitvoering van baggerwerken dient minimaal 4 maanden rust te worden gehanteerd alvorens aan te planten;
4. De waterdiepte bedraagt minimaal 0.65 meter en maximaal 1.20 meter;
5. In watergangen waar wordt aangeplant dient een dunne baggerlaag aanwezig te zijn zodat de planten in de eerste fase makkelijk kunnen wortelen. Als de plant eenmaal gezet is zal hij met de wortels ook in hardere waterbodems kunnen doordringen;
6. Er kan zowel met aangekocht plantmateriaal als met wortelstokken (bijvoorbeeld die zijn los gekomen bij eerdere baggerwerken) worden gewerkt. In beide situaties is het van belang dat de aanplant wordt verzwaard zodat ze op de bodem komen te rusten;
7. Voor aanplanten door middel van wortelstokken geldt dat in vakken van circa 5 m² (2*2,5m) wordt gewerkt. Met een interval van circa 15 meter slootlengte uit elkaar worden minimaal 5 vakken aangeplant. Indien voor plantmateriaal wordt gekozen wordt in vakken van circa 10m² gewerkt er worden 8 planten binnen dit vak verdeeld. Met een interval van 15 meter slootlengte worden 3 vakken aangebracht. Bij de keuze voor aangekocht plantmateriaal dienen de planten in afbreekbare omhulsel (bijvoorbeeld kokospotten) te worden geplant.

Krabbenscheer

Krabbenscheer is een drijvende waterplant met stekelige, spitse bladeren, die in helder water groeit. 's Winters zinkt de plant naar de bodem, zodat deze niet bevroest. In het voorjaar komt de krabbenscheerplant naar boven, waarna deze in de zomermaanden, bij waterdiepte tot ongeveer 100 cm, naar het wateroppervlak drijft. In diepere sloten kan zich een onderwatervegetatie van krabbenscheer ontwikkelen. In het late najaar zinkt de plant weer af naar de bodem. De soort is goed door middel van enten te herintroduceren in gebieden. Dit vraagt echter een specifiek protocol zowel om aanslaan van de ent-planten te bevorderen als vanuit de Wet natuurbescherming in relatie tot de beschermde groene glazenmaker die op de krabbenscheer zijn eieren afzet. De volgende zaken zijn van belang:

1. Aanplanten van drijfbladplanten vindt uitsluitend in de laatste decade augustus en september plaats;
2. De winlocatie van ent-planten dient binnen de Krimpenerwaard te zijn gelegen en van voldoende omvang zijn om te oogsten;
3. Ent-planten dienen gezond te zijn en niet te jong of oud. De leeftijd van de planten is te beoordelen op basis van de blad breedte. Voor ent-planten dient deze tussen de 1,5 en 2 cm te liggen;
4. De omstandigheden van de winlocatie dient vergelijkbaar te zijn met de ent-locatie. Dit wordt geverifieerd op de parameters: watertemperatuur, pH, EGV en Cl;
5. Watergangen waarin wordt aangeplant dienen niet te recent te zijn verdiept, zodat er geen zwevende bodemdeeltjes meer aanwezig zijn. Na uitvoering van baggerwerken dient minimaal 4 maanden rust te worden gehanteerd alvorens aan te planten;
6. De waterdiepte bedraagt minimaal 0.65 meter en maximaal 1.00 meter. De breedte van de watergang waarin wordt geënt bedraagt minimaal 4.00 meter op de waterlijn;
7. In watergangen waar wordt aangeplant dient een dunne baggerlaag aanwezig te zijn zodat de planten in de eerste fase makkelijk kunnen wortelen. Als de plant eenmaal gezet is zal hij met de wortels ook in hardere waterbodems kunnen doordringen;
8. Krabbenscheer worden aangeplant binnen een zogenaamd ent-raam om uit elkaar drijven te voorkomen. Zonder deze constructie drijven de planten uit elkaar en zullen ze geen vegetatie kunnen vormen. Een ent-raam bestaat uit 'koud' op elkaar geslagen (pan)latten die een vierkant vormen van ca. 1.00 tot 1.50 meter. Het entraam wordt in de sloot vastgezet door overhoeks 2 stokken in de hoekpunten te plaatsen die stevig in de waterbodem worden gedrukt.
9. Binnen het entraam worden 12 tot 20 krabbenscheer planten voorzichtig (wortels naar beneden) geplaatst;

